

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 28 lipca 2017 r.

BJA-I-0912-19/17/15

UNP: 170727-01429

Pani

Grażyna Marek

Prezes Sądu Rejonowego

w Piotrkowie Trybunalskim

Pani

Ewa Pacześ

Dyrektor Sądu Rejonowego

w Piotrkowie Trybunalskim

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (dalej: Sąd, Jednostka, SR)

Kontrolerzy: Marcin Lewczuk – główny specjalista oraz Waldemar Żuchowski – starszy specjalista działający na podstawie upoważnień nr: 44/2017 i 45/2017 wydanych z up. Ministra Sprawiedliwości przez Jakubę Jamkę, zastępcę dyrektora Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego

Zakres kontroli: weryfikacja zasadności skargi z dnia 20.03.2017 r. złożonej do Ministra Sprawiedliwości

Termin kontroli: 8 – 12 maja 2017 r.

Okres objęty kontrolą: od sierpnia 2012 r. do grudnia 2015 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: tryb uproszczony (kontrola nieplanowa)

II. USTALENIA WSTĘPNE

Dyrektorem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w okresie objętym kontrolą była i jest obecnie Ewa Pacześ (dalej: Dyrektor). Prezesem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim natomiast była i jest Grażyna Marek.

Kontrola wynika z anonimowej skargi, jaka wpłynęła w dniu 4 kwietnia 2017 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości. W skardze wskazano na potencjalne nieprawidłowości dotyczące zasadności ustanawiania i wynagradzania kuratorów ustanowionych dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (dalej: *kpc*)¹.

Kontrola została zlecona przez Michała Wójcika, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

[akta kontroli str. 1 - 10]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Kuratorzy społeczni będący pracownikami SR²

1.1. Procedury wewnętrzne

W SR w badanym okresie obowiązywały przepisy wewnętrzne³ dotyczące ryczałtów dla kuratorów społecznych, w tym sposobu ich wypłaty. Z powyższych regulacji wynika m. in., że wypłat należy dokonywać na podstawie list sporządzonych przez kierowników Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej, przekazywanych Dyrektorowi celem zaopiniowania możliwości finansowych (w ramach ustalonego limitu), a następnie przekazywane do decyzji Prezesa SR. Po zatwierdzeniu ryczałty dalej realizuje Oddział Finansowy SR, a w szczególności dokonuje ich wypłat. Przepisy wewnętrzne umożliwiały wypłatę ryczałtów kuratorom społecznym, w szczególności pracownikom SR sprawującym jednocześnie tę funkcję w sposób prawidłowy. Limit, o którym mowa w powyższych regulacjach został

¹ Dz. U. z 2016, poz. 1822, ze zm.

² Próbą kontroli objęto ustalenie, przyznawanie i wypłatę ryczałtów stanowiących wynagrodzenie kuratorów społecznych w 2016 r.

³ Regulamin kontroli wewnętrznej wraz z instrukcją sporządzania, kontroli i obiegu dowodów księgowych w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. stanowiący załącznik Nr 4 do zarządzenia Nr 17/2015 Dyrektora Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. z dnia 31.12.2015 r., które wprowadziło przedmiotowy regulamin w życie od dnia 4.01.2016 r.

wprowadzony również w planie finansowym SR na 2016 r., przez dysponenta budżetu sądów na obszarze apelacji części 15/08 – „Sąd Apelacyjny w Łodzi”⁴.

Na dzień kontroli⁵ Dyrektor SR przedłożyła *Procedurę dotyczącą kuratorów społecznych powoływanych w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb.*, wprowadzoną zarządzeniem Nr 6/17 z dnia 8.05.2017 r. Prezesa SR, która weszła w życie z dniem jej podpisania. W okresie objętym kontrolą w SR taka procedura nie obowiązywała, stosowano przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych⁶ oraz wyżej opisane regulacje wewnętrzne.

[akta kontroli str. 11 - 79]

1.2. Ustalenie, przyznanie i wypłata ryczałtów kuratorom będącym pracownikami SR

W SR w badanym okresie funkcję kuratora społecznego pełniło 5 pracowników⁷ z listy kuratorów przy Prezesie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

Z wyjaśnień Wiceprezesa SR wynika, że zgodnie z przyjętą praktyką w SR kurator społeczny w uzgodnieniu z kierownikiem danego Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej otrzymuje zakres zadań od kuratora zawodowego, pod kierunkiem, którego pracuje. Praca kuratora społecznego, a w szczególności jej jakość, stopień skomplikowania prowadzonych spraw, zaangażowanie oraz efektywność oceniana jest przez przełożonego kuratora zawodowego, który zwraca się do kierownika danego Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej z propozycjami wysokości ryczałtów dla poszczególnych kuratorów o ich akceptację. Zaakceptowana zbiorcza lista ryczałtów przekazywana jest następnie do Oddziału finansowego SR, gdzie opiniowana jest przez Głównego księgowego i Dyrektora SR w przedmiocie posiadanych na ten cel środków finansowych. Ostatecznie to Prezes SR ustala i przyznaje ryczałty, który losowo weryfikuje przedłożone listy ryczałtów poprzez wgląd w dokumentację przedkładaną przez Kierownika danego Zespołu Kuratorskiej Służby⁸. Dyrektor z kolei wyjaśniła, iż przyznanie przez Prezesa SR zróżnicowanych ryczałtów jest podstawą dla Oddziału

⁴ Pismo Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17.03.2016 r., znak: DVII.0330-17/2016.

⁵ tj. 8.05.2017 r.

⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 795 ze zm.

⁷ ██████████ – sekretarz sądowy; ██████████ – starszy sekretarz sądowy; ██████████ – starszy sekretarz sądowy; ██████████ – sekretarz sądowy oraz ██████████ – p.o. stażystka. Wyjaśnienie Wiceprezesa SR, Renaty Folkman z dnia 10.05.2017 r.

⁸ Wyjaśnienia Wiceprezesa SR, Renaty Folkman z dnia 9, 10 i 11.05.2017 r. – odpowiedź na wniosek kontrolerów nr 1 z dnia 8.05 i nr 2 z 11.05.2017 r.

finansowego do dokonania wypłat poszczególnym kuratorom, zgodnie z wcześniej zatwierdzoną i przekazaną listą⁹.

Ustalono, iż za sprawowanie nadzorów bądź dozorów każdy z kuratorów społecznych otrzymywał ryczałt w wysokości od 2% do 4% kwoty bazowej ustalonej dla kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, co było zgodne z postanowieniami art. 90 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych. Wypłat ryczałtów dokonywano zgodnie z zapisami instrukcji sporządzania, kontroli i obiegu dowodów księgowych w SR. Wysokość przyznanych i wypłacanych ryczałtów dla poszczególnych kuratorów społecznych będących jednocześnie pracownikami SR wahała się od kwoty 4 241,75 zł brutto do 9 040,30 zł brutto rocznie. Ponadto stwierdzono, iż wypłaty ryczałtów kuratorom społecznym dokonywano w terminie określonym w art. 90 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych. Jednocześnie stwierdzono, że przedmiotowe ryczałty wypłacane były zgodnie z wytycznymi określonymi w piśmie Sekretarza Stanu w MS, Jerzego Kozdronia, skierowanym do wszystkich prezesów i dyrektorów sądów apelacyjnych, w którym wskazano m. in., iż w świetle obowiązujących przepisów ustawy o kuratorach sądowych niedopuszczalnym jest sztywne i odgórne ustalanie wysokości wszystkich ryczałtów na tym samym poziomie. Kurator społeczny wykonuje swoją funkcję społecznie i nie uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenia, a ryczałt ma na celu zrekompensowanie kuratorowi społecznemu wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem dozoru lub nadzoru. Ustawa nie określa kryteriów, jakimi należy się kierować przy ustalaniu indywidualnej wysokości ryczałtu, przyjmuje się jednak powszechnie, że decydujące znaczenie powinien mieć nakład pracy kuratora oraz stopień trudności sprawowanego dozoru lub nadzoru oraz koszty jakie ponosił z tego tytułu¹⁰.

Ustalono, iż wydatki ponoszone przez SR na wypłatę powyższych ryczałtów nie przekraczały wprowadzonego limitu środków na ten cel stosownie do wysokości ujętej w planie finansowym SR na 2016 r.

[akta kontroli str. 80 - 361]

⁹ Wyjaśnienie Dyrektora z dnia 10.05.2017 r. – odpowiedź na wniosek kontrolerów nr 1 z dnia 8.05.2017 r.

¹⁰ Pismo z dnia 28.08.2015 r., znak: DB-III-311-183/15

2. Kuratorzy procesowi będący pracownikami SR

2.1 Stan prawny, procedury wewnętrzne

W SR nie było procedur wewnętrznych dotyczących ustalania kryteriów wyboru i ustanawiania kuratorów zastępujących stronę w postępowaniu.

Wiceprezes SR wyjaśniła¹¹, że podstawą ustanowienia kuratora w postępowaniu cywilnym jest art. 143 *kpc*¹² i art. 144 § 1 *kpc*¹³, natomiast w postępowaniu nieprocesowym podstawą do wyznaczenia kuratora jest art. 510 § 1 i § 2 *kpc*¹⁴. W dalszej części ww. wyjaśnień wiceprezes wskazała, że zgodnie z utrwalonym poglądem, rozpoznanie sprawy bez ustanowienia, mimo wniosku powoda oraz istnienia przesłanek przewidzianych w art. 143 i 144 *kpc*, kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, powoduje pozbawienie go możliwości obrony swych praw, co jest przyczyną nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 *kpc*)¹⁵.

Kuratorzy najczęściej ustanawiani są w sprawach spadkowych, w których jeden z uczestników wyemigrował z kraju, a rodzina nie zna jego miejsca pobytu. Zdarzają się również wnioski o ustanowienie kuratora w egzekucji, kiedy dłużnik wyprowadził się z dotychczas zajmowanej nieruchomości i wierzyciel nie może ustalić jego miejsca zamieszkania (tutaj podstawą ustanowienia kuratora jest art. 928 *kpc*). Nadto zdarzają się wnioski o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu małżonka, w sprawie o podział majątku po rozwodzie czy w zwykłej sprawie o zapłatę.

---

¹¹ Wyjaśnienia z dnia 11.05.2017 r. – odpowiedź na wniosek kontrolerów nr 1 z dnia 8 maja br.

¹² „Jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający.”

¹³ § 1. Przewodniczący ustanowi kuratora, jeżeli wnioskodawca uprawdopodobni, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W sprawach o roszczenia alimentacyjne, jak również w sprawach o ustalenie pochodzenia dziecka i o związane z tym roszczenia, przewodniczący przed ustanowieniem kuratora przeprowadzi stosowne dochodzenie w celu ustalenia miejsca zamieszkania lub pobytu pozwanego.

§ 2. O ustanowieniu kuratora przewodniczący ogłosi publicznie w budynku sądowym i lokalu wójta, (burmistrza, prezydenta miasta), w sprawach zaś większej wagi, gdy uzna to za potrzebne, także w prasie.

§ 3. Z chwilą doręczenia pisma kuratorowi doręczenie staje się skuteczne. Sąd może jednak uzależnić skuteczność doręczenia od upływu oznaczonego terminu od chwili wywieszenia obwieszczenia w budynku sądowym.

§ 4. Czynności określone w § 1-3 może wykonywać także referendarz sądowy.

¹⁴ Zgodnie z ich brzmieniem zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Jeżeli weźmie udział, staje się uczestnikiem. Na odmowę dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie.

¹⁵ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1994 r., I PRN 33/94, OSNP 1995, Nr 9, poz. 109; J. G., Przegląd orzecznictwa, PS 1998 r. Nr 4, s. 59

Jak wskazano powyżej, we wszystkich przypadkach ustanawiany jest kurator procesowy, w celu zabezpieczenia interesów nieobecnej strony postępowania.

W praktyce od lat w sądach funkcjonuje praktyka ustanawiania jako kuratorów dla stron nieobecnych w osobach pracowników sekretariatów. Bardzo często zdarza się, że strony same wnoszą o ustanowienie kuratora w osobie pracownika sekretariatu danego Wydziału. Jednocześnie brak jest przepisów szczegółowo regulujących tę kwestię.

Jak wskazała Wiceprezes SR kryteria, jakimi kieruje się Sąd w wyznaczaniu osoby kuratora ustala sam Sąd, bowiem także i w tym przypadku brak jest przepisów regulujących tę problematykę. Nie jest bez znaczenia kto jest kuratorem danej strony, ponieważ wielokrotnie zdarza się, że trafnie podniesione przez kuratorów zarzuty – na przykład przedawnienia, bądź nieskutecznej cesji wierzytelności, powodują oddalenie powództwa, a tym samym ochronę interesów strony. Wybór kryteriów decydujących o wyznaczeniu konkretnej osoby na kuratora jest indywidualną i niezawisłą decyzją Sądu, natomiast w praktyce, na kuratorów najczęściej wyznaczani są aktualni protokolanci, bądź osoby z wieloletnim doświadczeniem w protokołowaniu, które uczestnicząc w rozprawach mają niezbędną wiedzę w zakresie czynności procesowych, pozwalającą na właściwe reprezentowanie interesów nieobecnej strony, poprzez zgłaszanie we właściwych terminach odpowiednich wniosków, twierdzeń czy zarzutów.

W III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, sędziowie orzekający ustanawiają kuratorów zastępujących stronę w postępowaniu w szczególności w sprawach dotyczących roszczeń alimentacyjnych, ustalenia ojcostwa, zaprzeczenia ojcostwa, o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej ograniczanie/pozbawienia/zawieszania władzy rodzicielskiej zgodnie z art. 144 *kpc*. Ponadto ustanawiani są kuratorzy zastępujący małoletnich w sprawach o przysposobienie, zezwolenie na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego, ustalenia ojcostwa zaprzeczenie ojcostwa - art. 98 i 99 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *kodeks rodzinny i opiekuńczy*¹⁶.

W sytuacji, gdy strona postępowania zobowiązana do wskazania kandydata na kuratora z kręgu bliskich osoby nieznanej z miejsca pobytu, czy też dla małoletniego nie uczyni powyższego lub też wskazany kandydat odmówi pełnienia tej funkcji, wówczas ustanawiany jest kurator w osobie pracownika III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. Nadmienić należy, że niejednokrotnie strona sama wnosi o ustanowienie kuratora w osobie pracownika SR. W III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich sporządzana jest alfabetyczna lista pracowników,

---

¹⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 682

według której sędziowie ustanawiają kuratorów mając na względzie poziom moralny oraz intelektualny tejże osoby, i która daje gwarancje należytego wypełnienia przez nią obowiązku pomocy sądowi w zebraniu i ocenie materiału dowodowego z punktu widzenia dobra osoby zastąpionej przez kuratora.

W IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w V Wydziale Gospodarczym oraz w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych kuratorzy zastępujący stronę w postępowaniu powoływani są sporadycznie. W II i VII Wydziale Karnym nie występują kuratorzy procesowi stron postępowania, których miejsce pobytu nie jest znane.

[akta kontroli str. 362 - 379]

2.2 Ustalenie, przyznanie i wypłata wynagrodzeń kuratorom procesowym

Ustalono, że w SR w latach 2015-2017 spośród pracowników sądu 18 osób ustanowiono kuratorem procesowym w roku 2015; 29 pracowników w roku 2016 oraz 16 pracowników od początku 2017 r. Kwoty wypłaconego wynagrodzenia z tytułu pełnienia zadań kuratora procesowego:

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Kwota przyznanego wynagrodzenia brutto z tytułu pełnienia zadań kuratora procesowego	22 610,00 zł	39 768,00 zł	16 040,00 zł
Kwota wypłaconego wynagrodzenia netto dla kuratorów procesowych	19 353,00 zł	34 040,00 zł	13 728,00 zł

[akta kontroli str. 718 - 727]

Podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej¹⁷. Zgodnie z brzmieniem ww. paragrafu, wynagrodzenie kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych. Kwoty zaliczek przyznanych kuratorom, w zastępstwie procesowym wahały się w latach 2015-2017 od 60,00 zł brutto do 3 600,00 zł brutto, w zależności m.in. od charakteru (złożoności) sprawy.

¹⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 1476

Dokumenty księgowe, tj. zarządzenie z załączonym prawomocnym postanowieniem sądu były przedkładane do Oddziału Finansowego SR gdzie podlegały procedurze kontroli i weryfikacji dowodów księgowych zgodnie z obowiązującym Regulaminem kontroli wewnętrznej¹⁸ oraz instrukcją sporządzania, kontroli i obiegu dowodów księgowych w SR.

Danuta Świątek, główny księgowy SR wyjaśniła¹⁹, że procedura kontroli dowodu księgowego w zakresie wypłaty wynagrodzenia kuratorom procesowym polega na sprawdzeniu pod względem formalnym i rachunkowym przez upoważnionego pracownika Oddziału Finansowego, co oznacza sprawdzenie zgodności danych zawartych w zarządzeniu z załączonym prawomocnym postanowieniem.

Przewodniczący I Wydziału Cywilnego, ██████████, wyjaśnił²⁰, że jednym z zasadniczych kryteriów wyboru osoby kuratora, oprócz aspektów merytorycznych kandydata, jest kwestia głębokiej dysproporcji wynagrodzeń sekretarzy sądowych pracujących w danym wydziale Sądu. Zdarzało się, w szczególności do 2015 roku, iż w jednym Wydziale Sądu, nawet osoby na tym samym stanowisku otrzymywały diametralnie różne wynagrodzenia, niezależnie od wysługi lat. W Wydziale I Cywilnym miała miejsce taka sytuacja, że znakomity protokolant otrzymywał pensję na poziomie 1 480,00 zł miesięcznie netto, a inny pracownik sekretariatu, posiadający niewiele wyższy staż pracy, co do którego pracy były zastrzeżenia, zarabiał praktycznie 50% więcej (co wynikało z niekorzystnej zmiany przepisów). Takie fakty wpływają demotywująco na pracowników, w szczególności młodych o bardzo wysokich kwalifikacjach, którzy z łatwością mogliby znaleźć lepiej płatną pracę, co byłoby ze stratą dla Sądu. W skali roku mogły być to dysproporcje na poziomie nawet około 7 000,00 zł. W takiej sytuacji kuratele były i są naturalnym narzędziem motywacyjnym, służącym również wyrównywaniu płac, ponieważ dysproporcje, choć mniejsze, nadal występują.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że o tym, który pracownik zostanie ustanowiony kuratorem procesowym decydują nie tylko kryteria merytoryczne, lecz występuje również element uznaniowy. W opinii kontroli kompensowanie różnic płacowych wśród pracowników poprzez przydzielanie zastępstwa procesowego nie jest właściwie i może skutkować nierównym traktowaniem pracowników SR w obszarze wynagrodzeń.

Odnosząc się do wyjaśnienia należy stwierdzić, że ustanowienie kuratorów w zastępstwie procesowym pośród pracowników nie powinno być narzędziem służącym

---

¹⁸ Stanowiącej załącznik nr 4 do zarządzenia nr 9/2016 Dyrektora Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 grudnia 2016 r.

¹⁹ Wyjaśnienia z dnia 11.05.2017 r. stanowiące odpowiedź na wniosek kontrolerów nr 1 z dnia 8.05.2017 r.

²⁰ Wyjaśnienia z dnia 11.05.2017 r.

niwelowaniu dysproporcji płacowych. Ponadto brak regulacji wewnętrznych określających m.in jasne kryteria ustanawiania przez Sąd kuratorów w zastępstwie procesowym może skutkować tym, że pracownicy Sądu, którzy nie zostali ustanowieni kuratorami mogą odebrać to jako formę dyskryminacji.

[akta kontroli str. 380-717]

Ustalono, że różni pracownicy SR pełnili funkcję kuratora w tzw. zastępstwie procesowym. Na podstawie dokumentacji źródłowej (wyroki i postanowienia SR oraz zarządzenia wypłaty) z I Wydziału Cywilnego SR ustalono, że w roku 2015 do 7 pracowników wydziału zostało ustanowionych kuratorem strony w 37 sprawach; w roku 2016 – 14 pracowników wydziału do 56 spraw, a w roku 2017 do dnia wszczęcia kontroli - 10 pracowników Wydziału do 17 spraw. Stwierdzono, że szczególnie 3 pracowników I Wydziału Cywilnego spośród wszystkich pełniących w badanych latach funkcję kuratora procesowego, było częściej ustanawianych kuratorem w zastępstwie procesowym:

- w roku 2015: w przypadku 1 pracownika ustanowiono kuratorem do 12 spraw (ok. 32% wszystkich spraw), w przypadku następnego pracownika – 9 spraw (ok. 24% wszystkich spraw), a w przypadku kolejnego pracownika – do 8 spraw (ok. 21% wszystkich spraw);
- w roku 2016: w przypadku 1 pracownika ustanowiono kuratorem dla 11 spraw (ok. 19% wszystkich spraw), w przypadku 2 pracowników - po 9 spraw (po ok. 16% wszystkich spraw);
- w roku 2017 (do dnia wszczęcia kontroli) w przypadku 2 pracowników – po 5 spraw (po ok. 24 % wszystkich dotychczasowych spraw).

L.p.	Imię i nazwisko	Liczba spraw, do których pracownik został wyznaczony kuratorem strony		
		Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017 (do dnia 8 maja)
1.	██████████	1	1	0
2.	██████████	4	11	1
3.	██████████	12	4	5
4.	██████████	2	9	1
5.	██████████	8	5	2
6.	██████████	9	9	5
7.	██████████	1	1	1
8.	██████████	0	2	0

9.	██████████	0	4	1
10.	██████████	0	2	0
11.	██████████	0	1	2
12.	██████████	0	1	0
13.	██████████	0	1	0
14.	██████████	0	1	1
15.	██████████	0	0	1
16.	██████████	0	1	0
17.	██████████	0	4	1
		37	57	21

Na podstawie badania próby pozycji z listy pracowników sądu z I Wydziału Cywilnego, którym wypłacono wynagrodzenia w związku z pełnieniem funkcji kuratora - zastępstwo procesowe, ustalono, że w SR znajduje się kompletna dokumentacja dotycząca wypłat wynagrodzeń z tytułu pełnienia obowiązków kuratora procesowego przez pracownika sądu.

[akta kontroli str. 362- 727]

IV. OCENA KONTROLOWANYCH ZAGADNIENÍ

Działalność SR w powyższym zakresie oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia dotyczą:

- braku sformalizowanych procedur dotyczących kryteriów i procedury wyboru kuratorów w zastępstwie procesowym spośród pracowników SR, co stwarza ryzyko nierównego ich traktowania,
- ustanawianie kuratorów i przyznawanie z tego tytułu wynagrodzeń w celu kompensacji nierówności płacowych spośród pracowników SR. Środki przyznane pracownikom w ramach pełnienia funkcji kuratora procesowego nie powinny służyć celom związanym z wyrównaniem siatki wynagrodzeń pracowników SR.

Jednocześnie w SR właściwie przestrzegano wewnętrzne regulacje dotyczące wyznaczania i przyznawania ryczałtów dla kuratorów społecznych oraz sposobu ich wypłaty. Ponadto wydatki ponoszone przez SR na wypłatę powyższych ryczałtów nie przekraczały wprowadzonego limitu środków na ten cel stosownie do wysokości ujętej w planie finansowym SR na 2016 r.

W związku z powyższym wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności zapewnienie, że:

- zostaną opracowane i wprowadzone do stosowania procedury dotyczące kryteriów wyznaczania kuratorów w zastępstwie procesowym pośród pracowników SR;
- przyznawanie środków w ramach pełnienia funkcji kuratora procesowego, nie będzie służyć zasadniczo wyrównywaniu różnic w wynagrodzeniach pracowników SR.

Z uwagi na powyższe proszę o przekazanie, w terminie do dnia 15 września 2017 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Zgodnie z § 35 ust. 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych²¹, Kierownictwo sądu w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania może przedstawić do niego stanowisko Ministrowi Sprawiedliwości; nie wstrzymuje to realizacji wniosków lub zaleceń.

Informuję, że zgodnie z § 37 ust. 3 ww. komunikatu Ministra Sprawiedliwości Kontrolowany, na każdym etapie prowadzonej kontroli ma prawo wglądu do akt kontroli, które znajdują się w siedzibie Wydziału Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości
18.07.2017
.....
Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego
Zastępca Dyrektora
(data i podpis)

Sporządzono w trzech egzemplarzach:

1. Prezes SR, Grażyna Marek;
2. Dyrektor SR, Ewa Pacześ;
3. Wydział Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

²¹ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z dnia 1 grudnia 2015 r., poz. 236

STARSZY SPECJALISTA
28.07.2017
Waldemar Kasnowski

GLÓWNY SPECJALISTA

Marcin Lewczuk
2017.07.28

